

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2011. március 29. napján tartott nyilvános ülés és 2011. április hó 14. napján tartott fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette miatt I.rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2010. évi október 26. napján kihirdetett 8.B.824/2009/58 számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlottak cselekményét 1-1 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntettének (Btk. 170.§ (1) bekezdés és (5) bekezdés II. fordulata) minősíti.

I. r. vádlott börtönbüntetését 7 (hét) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést pedig 8 (nyolc) évre enyhíti.

II. r. vádlott börtönbüntetését 6 (hat) évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést pedig 6 (hat) évre mérsékli.

II. r. vádlott esetében az előzetes fogvatartásban töltött időt 2005. október 6. napjától 2009. június 10. napjáig tekinti beszámítottnak a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

Az elsőfokú eljárásban felmerült I. r. és II. r. vádlottakat egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összege 80.598 (Nyolcvanezer-ötszázkilencvennyolc) Ft.

A megismételt eljárásban felmerült 161.283 (Egyszázhatvanegyezer-kettőszáznyolcvanhárom) Ft bűnügyi költség összege pedig az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A megismételt másodfokú eljárásban 54.000 (Ötvennégyezer) Ft bűnügyi költség merült fel, mely az állam terhén marad.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r. vádlott és védője enyhítés érdekében, a II. r. vádlott és védője a nyilatkozattételre nyitva álló törvényes határidőn belül felmentés végett jelentettek be fellebbezést elsődlegesen, míg másodlagosan minősítés változtatásért, halált okozó testi sértés büntetnének megállapításáért, illetőleg enyhítésért.

Az ügyész a nyilatkozattételre nyitva álló törvényes határidőn belül az ítéletet tudomásul vette.

A fellebbviteli főügyészség az elsőfokú határozat helybenhagyására tett indítványt.

Az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával a megismételt eljárásban ügyfelderítési kötelezettségének hiánytalanul eleget tett, teljes egészében betartotta a hatályon kívül helyező végzésben előírtakat.

A tárgyaláson megvizsgált bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, de az általa megállapított tényállás kisebb részben kiegészítésre, illetőleg pontosításra szorul a megismételt eljárásban lefolytatott orvos-szakértői bizonyításra is figyelemmel (Be.351.§ (2) bekezdés c) pontja).

Az elsőfokú bírósági tárgyaláson az orvos-szakértők véleményüket kiegészítették több ponton, azonban a Debreceni Ítélet tábla álláspontja szerint mindezek ellenére maradtak bizonytalansági tényezők a történésekkel illetően.

Mindezért az ítélet tábla az ügyet tárgyalásra tűzte ki további bizonyítás felvétele érdekében a Be. 363.§ (2) bekezdés b) pontja értelmében.

Az igazságügyi orvos-szakértők meghallgatása során szükségessé vált tisztázni, vajon a másodfokú tárgyaláson felmutatott fejszéssel okozott sérülések egyértelműen beazonosíthatóak-e, és hány erőbehatás okozta a 12 pontban leírt sértetti sérüléseket. Kérdésként merült fel, hogy az erőbehatások jellege, nagysága, intenzitása, az érintett testtájékok az adott cselekmény minősültségére miként hathatnak ki. Voltak-e olyan sérülések, amelyek elesés során keletkeztek. Kategorikusan kimondható-e, hogy a X. bolygóideg izgalma miatti szív működés lassulás egyértelműen a halál bekövetkeztében szerepet játszott.

A bizonyítás eredményeként a tényállásban rögzítendő, miszerint kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a sértettnél leírt 12 sérülés bántalmazásból származó 12 erőbehatásból keletkezett.

Az 1., 8., 9. - kivéve a belső, lép sérülést -, 10., 11., 12. pontban megjelölt sérülések egyszeri elesés következtében is létrejöhetnek.

A lép sérülés akként pontosítandó, hogy a lép kapuban a verőereket kivéve a visszerek átszakadása következett be nagy erejű tompa erőbehatásra (nyomozati irat 261. lapszáma).

2., 3. pontban lévő sérülések egy ökölütésre kis, maximum közepes erőbehatásra is keletkezettek.

4., 5. pontbeli sérülések kis erőbehatással jöttek létre külön-külön erőbehatásra.

A 6. pont alatt szereplő sérülés közepes erőbehatásra keletkezett.

A 7. pont alatti pedig fejösszéssel történő bántalmazás nyomán közepes, vagy nagyobb erőbehatásra jött létre.

Az előbbiekből következik, hogy legalább 6 ütésből származó sérülés volt a sértetten.

Az ítélet 8. oldalán a sérülések leírása körében a X. bolygóideggel kapcsolatos megállapítás pedig akként helytálló, hogy a halál bekövetkezésében szerepet játszott a gége, nevezetesen a pajzsporcok sérülése, amely adott esetben reflexes, ún. X. bolygóideg izgalma miatti szív működés lassulást, leállást eredményezhetett.

A valószínűsítő jellegű ténymegállapítás azt jelenti, hogy mindez közreható okként vehető legfeljebb figyelembe, elősegíthette a halálos eredmény bekövetkezését.

Az így helyesbített tényállás most már hiányosságoktól mentes, felülbírálatra alkalmas a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, ennek megfelelően irányadó a másodfokú eljárásban, figyelemmel a Be. 352.§ (2) bekezdésére.

A vádlottak által elkövetett cselekmény megyei bíróság általi jogi minősítésével a Debreceni Ítéltábla nem értett egyet, így a jogi indokolás módosítandó.

A másodfokú bíróság előrebocsátja, hogy a cselekmény minősítésénél és az alkalmazandó joghátrányoknál a Btk. 2.§-ából következőleg az elkövetéskori büntető törvényt alkalmazta, mert az volt kedvezőbb a terheltekre.

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelve ad útmutatást az emberölés büntette és a halált okozó testi sértés büntette bűncselekmények elhatárolásánál irányadó szempontokról. Nem csak az alanyi és tárgyi oldal ismérveit szükséges egybevetni, hanem a vádlottak elkövetés utáni magatartását is vizsgálni kell.

Emberölés büntettének megállapítására kerülhet sor, ha az elkövetőknél a szándék ténylegesen az élet kioltására irányul, az elkövetők a sértett halálát kívánják vagy abba belenyugodva cselekednek.

Nincs adat arra, hogy a vádlottak jelen ügyben a sértett halálát akarták, ellenben szándékuk testi sértésre irányult, az eredmény tekintetében pedig gondatlanság terheli őket.

Nem igazolható kétséget kizáróan, hogy huzamosan, kitartóan, 12 erőbehatással bántalmazták volna a sértettet. Életfontosságú szervre irányuló olyan támadás nem volt részükről, amelyből arra lehetne következtetni, miszerint a sértett életét kívánták volna kioltani.

A fejre mért ütések kis-közepes nagyságúak voltak, a nyakra irányzott ütés közepes-nagy erejűnek minősült és ennek hatására a X. bolygóideg izgalma miatti szív működés lassulás eredményeződhetett, de ez legfeljebb közreható okként vehető figyelembe a halál bekövetkeztében.

A lép sérüléshez egy nagy erejű ütés vezetett, mely baloldalon a IX-XII. borda között érte a sértettet. Ezen sérülés esetében sem merülhetett fel az elkövetőkben a halálos eredmény bekövetkezésének előre láthatósága.

A történetek után a vádlottak vízzel próbálták magához téríteni a sértettet és a mentőt is értesítették. Kétséget kizáróan nem lehetett igazolni, hogy szándékosan rossz címet adtak volna meg ekkor.

Nem vitásan a vádlottak szándékegységben bántalmazták a sértettet, szándékuk testi sérülés okozására irányult azonban. A közösen véghezvitt bántalmazás lehetséges súlyos következményeiért így - mint társtettesek - tartoznak büntetőjogi felelősséggel (BH. 1996. évi 133. sz. jogeset).

A halált okozó testi sértés mint preterintencionális cselekmény esetén az eredmény tekintetében fennálló gondatlanság fennállásának nem az a feltétele, hogy az eredmény előre látható legyen, hanem a halálos eredmény lehetőségének kell - az elkövetőtől elvárható figyelem és körültekintés mellett - felismerhetőnek lennie.

A vádlottak és a sértett között fennállt erőviszony, a nyakra és a baloldali IX-XII. borda közötti területre mért ütés (nyaknál eszköz használata is) jelentékeny ereje is elvárhatóvá tették a vádlottak részéről a halálos eredmény lehetőségének a felismerhetőségét.

Az átlagos élettapasztalattal rendelkező személy számára adott körülmények között felismerhető volt a halálos eredmény lehetősége és mivel nincs alap annak feltételezésére, hogy a vádlottak nem rendelkeznek az átlagos élettapasztalattal: az eredményért gondatlan bűnösség terheli őket (BH. 2000. évi 281. sz. jogeset). A gondatlanság foka hanyag gondatlanságként jelölendő meg a Btk. 14.§ II. fordulata alapján.

Mindezekért az ítélet tábla a vádlottak cselekményét 1-1 rb. társtettesként elkövetett halált okozó testi sértés büntettként minősítette a Btk. 170.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés II. fordulata, illetőleg 20.§ (2) bekezdése értelmében.

Az a körülmény, hogy az eredmény tekintetében az elkövetők bűnössége csak a gondatlanság formájában állt fenn, az ítélezési gyakorlat szerint egymagában véve nem zárja ki a társtettesség megállapítását, minthogy a szándékos testi sértés cselekmény véghezvitelében megnyilvánuló elkövetési tevékenység az elkövetők akarategységét mutatja (BJD. 6393.).

Emberölés büntette helyett halált okozó testi sértés büntettének megállapítására ad a továbbiakban még iránymutatást a BH. 1990. évi 413. számú, az 1993. évi 74. számú és a 2001. évi 260. számú jogesete is.

Az elsőfokon eljáró megyei bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket teljes körűen figyelembe vette, helytállóan állapította meg azt is, hogy I. r. vádlott visszaeső, és két korábbi ügyének végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadság alatt követte el cselekményét, emiatt feltételes szabadságra sem bocsátható, továbbá a korábbi ügyeiben engedélyezett feltételes szabadság megszüntetése is indokoltá vált.

A minősítés változtatásra tekintettel azonban mindkét vádlott esetében kiszabott fő- és mellékbüntetés eltúlzott mértékű, azok enyhítése vált szükségessé a másodfokú eljárásban.

Észlelte azt az ítéletábrá, hogy elírásí hiba folytán II. r. vádlott esetében az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámítása pontatlanul került megjelölésre, ezért azt korrígálta határozatának rendelkező részében.

A bűnügyi költség viselése vonatkozásában az elsőfokú bíróság a Be. 403.§ (5) bekezdésében írtakat helytelenül értelmezte, ezáltal terhelte a megismételt eljárásban meghallgatott szakértők jelenléti, valamint a hemogenetikai szakértő díját az I. és a II. r. vádlottakra indokolatlanul.

A megismételt eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 403.§ (5) bekezdéséből következőleg teljes egészében az állam viseli.

Az alapeljárásban felmerült 208.598 Ft bűnügyi költségről való rendelkezés körében az I. illetőleg a II. r. vádlottat külön-külön terhelő bűnügyi költség összegét pontosan jelölte meg az elsőfokú bíróság, míg az egyetemleges kötelezést kellett módosítani a már előbb hivatkozottakra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek és helyesek.

A kifejtettek értelmében az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 371.§ (1) bekezdése nyomán.

Az ítéletábrá rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő további beszámításáról I. r. vádlott esetében a Btk. 99.§ (1) bekezdése alapján.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 403.§ (5) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2011. április 14.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Simonné dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja, előadó,
Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 8.B.824/2009/58. számú ítélete az ítélet tábla jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2011. április 14.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke